

SOM, AKÁ SOM!

LENA RIEČANSKÁ

Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

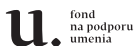

LENA RIEČANSKÁ

SOM, AKÁ SOM!

Copyright © Lena Riečanská 2016
Illustrations © Lucia Zajac Valová 2016
Cover design © Lucia Zajac Valová, Jana Satková 2016

Slovak Edition © 2016 by Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov,
spol. s r.o., Bratislava
e-mail: vsss@stonline.sk; <http://www.vsss.sk>

Realizované s pomocou Fondu na podporu umenia

Lena Riečanská: Som, aká som!
Ilustrovala: Lucia Zajac Valová
Zodpovedná redaktorka: Monika Bajlová
Obálku s použitím ilustrácie Lucie Zajac Valovej navrhla Jana Satková
Sadzba: Jana Satková
Tlač: P+M Turany

Prvé vydanie
Printed in Slovakia

ISBN 978-80-8061-948-0

1. kapitola

Hudba hrala naplno a dievčatá tancovali ako bláznivé. Nikola napodobňovala brnkanie na basovú gitaru, skákala a prehýnala sa v páse. Alica mávala rukami nad hlavou, pohadzovala dlhými vlasmi a spievala spolu s rokovou kapelou.

Dunelo to, skoro sa triasla izba.

Zo spodného bytu sa ozvalo búchanie na radiátor a nádvky.

Alica preľaknuto zastala.

„Nedáme to tichšie?“

„Veď nie je noc. Nechápem, prečo je sused nervózny. Mal by byť rád, že počuje dobrú muziku,“ zasmiala sa Nikola.

„Nebude žalovať tvojej mamke?“

„Prežijem,“ mykla ledabolo plecami a pokračovala v tancovaní. Alici sa už akosi nechcelo. Sadla si a len na kamošku ticho pozerala.

„Nejako ťa to zobralo,“ zašomrala Nikola. „Dobre, stíšim to,“ stiahla zvuk a znechutene sa hodila vedľa Alice na váľandu plnú farebných podušiek. „Zábava sa skončila! Na

šuškajúce tóny sa nedá tancovať,“ vzdychla. Chvíľu skoro urazene ležala, potom sa posadila, skúmavo sa zadívala na Alicu a radostne vyskočila. „Vieš čo, namaľujem ťa!“ potešil ju skvelý nápad na ďalšiu činnosť. Nečakala na súhlas, rozbehla sa do kúpeľne, otvorila maminu skrinku s toaletnými potrebami a vybrala väčšinu šminiek, čo našla.

„Fíha, to je všetko tvoje?“

„Blázniš, kde by som na to zobrala prachy?! Zoznám sa s mamkinými pokladmi,“ s gracióznym gestom ukázala na stôl s kozmetickými prípravkami. „Čo sa tak čudne tváriš?“

„Keby som len čiahla na mamkine šminky, bol by to ma-lér. Naši neznášajú, keď sa maľujem. Vlastne sa ani nemaľujem,“ doložila.

„Vždy robíš, čo chcú vaši? Všimla som si, že sa nemaľuješ. A pritom by ti to náramne svedčalo.“

„Tatko vždy hovorí, že som pekná aj bez toho. A keď som si minule tajne kúpila sadu očných tieňov, zhabal mi ju a povedal, že ak treba, môže mi tieňe vlastnoručne na-robiť.“

„Čo? Vážne ťa chcel za takú hlúposť zmlátiť?“

„Kdeže, len žartoval. Mňa doma nebijú,“ rozosmiala sa Alica.

„Tvoj fotrík je asi vtipný človek,“ skonštatovala Nikola a Alica nevedela, či to povedala na posmech alebo svoje slová myslela vážne. A bolo jej to jedno.

„Pozri, raz aj tak určite začneš. Prečo si nedať práve dnes malú lekcii? Sadni si sem na stoličku,“ s hrmotom premiestnila stoličku doprostred izby. „Práve sme otvorili nový kozmetický salón a ty si jeho prvá vzácna zákazníčka,“ povedala Nikola vážnym, skoro dôstojným hlasom a Alica sa na výraze kamoškinej tváre rozosmiala. Už sa nedala prosiť, samu ju zaujímalo, ako maľovanie zmení jej výzor.

Len čo Alica otvorila dvere bytu, mama sa zjavila v chodbe. Pripravila tak dcéru o nepozorovaný presun do vlastnej izby.

„Kde si bola? Už dávno si mala byť doma. Predsa sme sa dohodli...“

„Mám štrnásť, už nie som žiadne decko,“ so zlostným zábleskom v očiach zasyčala Alica.

„Mne nemusíš hovoriť, koľko máš rokov, bola som pri tom...“ mama sa usilovala udržať pokojný tón, rozhodnutá nedať sa vyprovokovať. „To neznamená, že si môžeš robiť, čo chceš. S ockom sme za teba zodpovední a záleží nám na tebe...“

„Pfff,“ odula líca a našpúlila pery. „Bola som u kamošky a akosi sme pozabudli na čas.“

„A ja sa tu môžem zblázniť od strachu. Kde máš mobil? Niekoľkokrát som ti volala a bezvýsledne.“

„Fakt? Nezvonil,“ kutrala v aktovke a po dlhom hľadání telefón vylovila z jej dna. „Sorry, je vybitý,“ otrčila mame tmavý displej. „Ocko ti hovoril, že máš vždy dbať, aby bol mobil funkčný. Ako ti pomôžeme, keby sa dialo niečo zlé?“ mračila sa mama.

„Čo zlé by sa mi malo stať?“

„Dúfam, že nič. Ale...“ rozhodla sa nepokračovať v kázni. „U ktorej kamošky si vlastne bola?“ zmenila tému.

„Bola som u Nikoly,“ odpovedala s provokačným postojom a odhodlaním brániť kamarátku proti maminej kritike.

„Vieš, že som ti s tým dievčaťom zakázala stretávať sa mimo školy. Nepáči sa mi.“

„Veď ju vôbec nepoznáš! Je to správna baba.“

„Aká správna baba? Je to prefarbená, zmaľovaná sopľáňa v roztrhaných rifliach,“ zastal otec vo dverách a potvrdil mamine slová.

„Neviete, čo je móda. Také rifle sa dnes nosia...“ chcela pokračovať, ale otec ju zastavil otázkou.

„A ako to vyzeráš? Okamžite si choď zmyť to svinstvo z tváre.“

„Len sme skúšali, či mi to svedčí.“

„No nesvedčí! Veď pôsobíš oveľa staršie,“ skonštatoval nahlas a uvedomil si, že sa zľakol dospelého výzoru svojej dcéry.

Alica už nemala chuť počúvať kázne rodičov. Aj tak ju nechápu. Prekĺzla popri otcovi, vbehla do kúpeľne a zatvorila dvere. Otec ich odchýlil a povedal:

„Keď si zotrieš tú omietku z tváre, príď do kuchyne! Mama super navarila. Patrí sa večerať ako rodina.“

Chvíľku sedela na vani, po lícach jej tiekli slzy a bolo jej ľúto, že jej nikto nerozumie. V žalúdku sa ozvalo hlasné zaškvrkanie. Hlad sa hlásil tak nástojčivo, až sa rozhodla opustiť svoje útočisko. Zastala pred zrkadlom a skoro sa zľakla. Pozeralo z neho čudo s rozčuchanými vlasmi, rozmazaným mejkapom, s čiernymi potokmi na lícach a rúžom rozträtým okolo úst.

Pôsobila ako klaun aj strašiak v jednom. Usmiala sa cez slzy, potom si tvár poriadne namydčila a šúchala, až sa jej na čele tvorili bubliny. Zobrala z vešiaka uterák a dôkladne sa poutierala. Belosť sa zmenila na rôznofarebné machuľovité vzory, čo sa na Alicu nepríjemne vyškierali z mäkkého bavlneného froté.

„Dočerta!“ zahrešila a šmarila uterák do pootvorenej práčky. Možno si to mama nevšimne. Vždy musia mať doma všetko tip-top. U Nikoly je taký zdravý neporiadok a žijú. Nie úplný „bordel“, len tak ledabolo ponechávané veci. Alici to bolo sympatické. Neznášala uhladenú dokonalosť ich domácnosti.

Keď vstúpila do kuchyne, otec si všimol jej červené oči.

„Asi poriadne plakala,“ pomyslel si.

Jedlo voňalo a dráždilo chuťové bunky. Alica si pomyslela: „Moja mama varí najlepšie na svete,“ a nasucho preglgla. Naložila si halušky veľkosti jedna ako druhá, načrela naberačkou do misy s kuracím perkeltom a zatúžila ešte raz všetko zaliať smotanovou šťavou. Ako niesla naberačku k svojmu tanieru, vyliala sa časť omáčky na obrus. Otec ostro pozrel, mama ho zastavila pohľadom. Na dnes bolo dosť výčitiek. Zvyčajne pri stole prebiehala družná konverzácia, dnes to bol dvojstranný dialóg medzi rodičmi. Alica zaryto mlčala, ale zato sa s poriadnou chuťou napchávala. Rozhodla sa netrestať samu seba. Prečo by mala kvôli urazenému egu držať hladovku? Aspoň žalúdok nech je spokojný, keď duša trpí.

„Ozaj, Alicka,“ obrátila sa k nej mama a Alici skoro zabehlo. V poslednej chvíli prehltna halušku, čo sa na moment spriechila v hrdle, a rýchlo ju zapila pohárom vody.

Mama prestala hovoriť a očividne čakala, či ju nebude treba ratovať. Chvalabohu sa to zaobišlo bez buchánatov do chrbta.

„Chcela si niečo?“ vrátila otázkou mamu späť do rozhovoru.

„Len som ti chcela tlmočiť odkaz od tety Zdenky. Jej Angelika o dva týždne oslavuje pätnástku a pozýva ťa na narodeninovú párty.“

„Teta Zdena či Angelika? Mami, viem, že túžiš, aby som sa kamarátila s dcérou tvojej kamošky, ale to jednoducho nejde. Ako by to povedala babka? Každá sme proste z iného cesta.“

„Ale veď sa poznáte odmalička! Už ako deti ste sa spolu hrávali v pieskovisku a rozumeli ste si.“

„Až na to, že mi Angelika rozťala čelo lopatkou...“ odhrnula si vlasy a otrčila mame jazvu ako dôkaz toho incidentu, potom pokračovala: „... a ja som jej na oplátku nasypala plnú hrst piesku rovno do očí.“

Mama sa rozosmiala. „Vtedy to nebolo zábavné, skončili sme na pohotovosti. Ale to sa medzi deťmi stáva, hlavné je, že sme zostali priateľky. Aj vy ste si celkom fajn rozumeli.“

„Panebože, mami, nespomínaš si, že skoro každé stretnutie sa končilo nejakou hádkou? Nezabudnem, ako som tri dni revala, keď mi Angelika v jej izbe z vrchu hlavy od zlosti vystrihla chumáč vlasov a decká v triede sa vysmievali môjmu novému účesu. Ešteže som sa jej pomstila a nožnicami upravila jej najnovšiu sukňu. Aj tak v nej predomnou len machrovala.“

„To bolo predsa dávno, odvtedy ste obidve poriadne vyrástli. Už nie ste malé deti, stávajú sa z vás mladé dámy. Predpokladám, že detinské spory sú zažehnané,“ usmievala sa mama.

„Fíííha, to je novinka, vraj mladé dámy! Ešte pred polhodinou si tvrdila niečo iné.“

„Alica, nezačínaj! Dobre vieš, ako to mama myslí. Angelika je z dobrej právnickej rodiny a je to fajn dievča. Nezaškodí ti zúčastniť sa na jej oslave,“ zasiahol otec. „Aspoň sa tam naučíš slušným spôsobom,“ dodal a Alica sa uškľabila. Keby medzi jej rodičmi nepanovala zásada, že ju nikdy neudrú, v tento večer by niekoľkokrát schytala zopár zaúch. Vedela to.

„Vždy sa tvári, akoby bola niečo viac,“ zašomrala na adresu Angeliky. „Pritom je len o rok staršia. A poriadne namyslená a protivná!“

„Možno len tak pôsobí alebo kopíruje staršie sestry,“ skonštatovala mama na Angelikinu obranu.

„Dobre, keď si to prajete, pôjdem na tú oslavu,“ súhlasila, aby ukončila nastolenú tému. Lenže mama bola neúnavná. Ďalej rozvíjala ódy o tete Zdenke a jej úžasnej dcére.

„My s jej rodičmi pôjdeme v ten večer do divadla, takže ťa na oslavu odvezieme...“

„Trafím k nim aj sama. Netreba ma vodiť za ručičku, ako keď sme kráčali do škôlky. Ak si si nevšimla, z toho som vyrástla.“

„Všimla som si. Akosi prirýchlo to prešlo,“ mama skoro vzdychla a myšlienkami sa vrátila v čas.

Desať rokov sa pokúšali o potomka a nič. Vzdali to. Nezo-
stávalo iné, len sa zmieriť s dvočlennou rodinou. Keď jej
doktorka oznámila, že je tehotná, neverila vlastným ušiam.
Z ambulancie bežala rovno do detského butiku, poobze-
rala všetky drobné vecičky, nakoniec kúpila rozkošné bie-
le ponožtičky a pri slávnostne prestretom stole čakala na
Tomáša.

„Deje sa niečo? Zabudol som na výročie svadby?“ za-
myslel sa a tváril sa tak previnilo, až vyprskla do zvonivého
smiechu. Miloval ten smiech a miloval svoju ženu.

„Niečo sa deje, ale výročie to nie je!“ zdôraznila každé
slovo.

„Pekne ti to rýmuje, začala si písať básničky? Viem, že si
vždy po tom túžila.“

„Možno som túžila písať básničky, ale je niečo, po čom
som túžila viac. Vlastne, spolu sme túžili. Veď si už sadni za
stôl, možno ti napadne, čo chcel básnik svojím veršom po-
vedať,“ žartovala a oči jej pri tom žiarili ako iskričky.

„Máš pravdu,“ načiahol sa za naberačkou... Keby ho Ve-
ronika nezastavila, asi by voňavý vývar nalial rovno na pre-
kvapenie vložené v tanieri.

„Nelej!“ skríkla tak rázne, až sa zľakol. „Veď už sa koneč-
ne pozri do taniera,“ zaprosila.

„Jéj, a to je čo?“ ponožky držal medzi dvoma prstami a začudovane na ne pozeral. „Tvoja sestra tu zabudla malého ponožky? To je nápad, strkať ich na stôl a rovno do môjho taniera. Hovorím, že je to neporiadnica, nič nedá na svoje miesto.“

„Zlato, moju sestru nechaj na pokoji...“ usmiala sa, lebo vedela, že jej muž má pravdu. „... úplne iné som ti chcela naznačiť,“ pokračovala milým hlasom. „Stále nechápeš? Zabudla som, že vy muži nemáte fantáziu.“ Po odmlke vyšla s pravdou von: „Budeme mať dieťa!“

„Čo?“

„Budeš otcom! Konečne aj my budeme kompletná rodina,“ povedala a po tvári jej stekala slza šťastia.

„To vážne?“

„Vážne. Dnes mi to lekárka potvrdila.“

Pritúlil si mäkké ponožtičky k lícu a chvíľu vnímal len ich hebkosť. Potom vyskočil zo stoličky, pribehol k svojej žene a silno ju objal. „Láska, ja som vedel, že raz sa to podarí,“ zašepkal jej do ucha a na pery vtisol dlhý vlhký bozk. „Budeme mať dieťa, budem otcom...“ šepkal dookola. Úplne zabudol na hlad a chladnúcu polievku.

V tú noc sa budúcej mamičke prisnil zvláštny sen. Prechádzala sa v krásnom parku, sadla si do trávy plnej kvetov a vtedy k nej prišlo malé dlhovlasé dievčatko. Všimla si, že má nebesky modré oči ako Tomáš. Dievčatko sa

usmialo a povedalo: „Som Alica z krajiny zázrakov. Prinesiem ti šťastie,“ a vložilo do jej dlane zelený štvorlístok. Chcela ju pohladať, ale dieťa odbehlo. Keď to ráno vyrozprávala Tomášovi, spýtal sa: „Zlato, ty už vieš, že to bude dievča?“

„Nie, to sa v tomto štádiu tehotenstva ešte nedá určiť,“ usmiala sa. „Je jedno, čo to bude. Ale toto mi pripadalo ako nejaké posolstvo. Ak náhodou budeme mať dievčatko, chcem, aby sa volalo Alica. Súhlasíš?“

„Pekné meno. Aj tak mi to celé pripadá ako v rozprávke. Budeme mať Alicu z krajiny zázrakov,“ povedal významne a zdôraznil každé slovo. Potom sa zamyslel: „Alebo chalani Alana či Alfonza? Čo sa tomu najviac podobá,“ vymýšľal ďalšie mená na A.

„Adolfa nie, prosím, Adolfa by sme nezvládli,“ na znak nesúhlasu mávala ukazovákombok na bok a obidvaja sa šťastne smiali.

Narodila sa Alica.

V posteli sa otec spýtal: „Zlato, to všetky pubertiačky sú také problematické?“

„Neviem, či všetky, ale ak ťa to upokojí, ja som bola oveľa tvrdohlavejšia a možno aj bláznivejšia ako naša dcéra.“

„Čo? To nemyslíš vážne,“ posadil sa a skúmavo sa na svoju ženu zadíval. „Bóóóže, čo ma s vami babami ešte čaká?“ zopál ruky a pozrel ku stropu.

„Nudiť sa istotne nebudeš,“ podotkla troška ironicky.

„Tvoja matka ma na to upozornila ešte pred našou svadbou,“ rozosmial sa. „Neviem, či ma chcela varovať alebo chystala pre teba iného nápadníka,“ stále žartoval. „Neboj, máme nádej, že z toho čoskoro vyrastie. Veď aj ty si sa vyvinula na celkom fajn babu,“ vtipkoval. Zasmiala sa.

„Neblázni, zobudíš Alicu. Aspoň keď spí, sa podobá na to naše maličké dievčatko. Vieš, bojím sa o ňu. Teraz je iný svet. Taký voľný, nespútaný, a práve preto nebezpečný. Nechcem ju špehovať, len ochrániť. Aj preto som zabavil počítač. Tam už vôbec nevieš, na koho natrafi...“

„Takže sa nepokazil, ako si nám pred časom tvrdil? Nie je v oprave?“

„Hm,“ previnilo pokrčil plecami a tváril sa ako dieťa prichytené pri klamstve.

„Počuj, aj tak nemôže byť v oprave donekonečna. A bez počítača sa dnes nedá existovať. Ja ho potrebujem k práci a škola deckám dáva niektoré úlohy... Jednoducho musia použiť internet.“

„Asi som nemal dobrý nápad. Len ma naštvalo, keď som minule Alicu nachytal pri počítači skoro pred polnocou. S niekým si četovala. Vraj s kamoškou.“

„O tom neviem, vždy rešpektuje dohodu vypnúť počítač najneskôr o deviatej.“

„Slepá naivita,“ pokrútil hlavou. „Vtedy si bola na služobnej ceste, musel som konať!“

„Ach, ty akčný hrdina. Nenapadlo ti len preložiť počítač z Alicinej izby niekam inam?“ mužská logika ju pobavila. Smiech, v ktorý vyprskla, dusila do podušky.

Alica cez stenu začula zvuky zo spálne rodičov. Znechutene si skryla hlavu pod paplón.

2. kapitola

„Alica, vstávaj! Zaspali sme. Nestíhame raňajky. Zabalila som ti výdatnú desiatu a čosi na cestu do školy. Ponáhľaj sa, ocko ťa odvezie,“ budila ju mama a splašene pobehovala po byte.

„Asi mali s otcom dlhú noc. Myslia si, že som ešte dečko a neviem, že sa, pekne povedané, stískajú v posteli,“ pomyslela si a ponáhľala sa za otcom do auta.

Viezli sa skoro potichu. Skoro. Lebo v aute hralo rádio a otec počúval správy. Alici to vyhovovalo, aspoň ju nepočúčal a mohla sa venovať vlastným myšlienkam.

Zastali na križovatke a Alicinu pozornosť zaujal reklamný bilbord so sexi odetými ženami. Jednoducho sa takým obrázkom nedá vyhnúť, sú všade, kam pozriete. V novinách, v reklamách v telke, na internete, len u nich doma je téma *sex* tabu. Nikola s mamou sa už na takú tému bavili. Jednoducho, žijú v realite. To len jej rodičia si stále nahovárajú, že je ešte malá. Akoby ju pred zamilovaním chceli ochrániť. Nemusia ju ochraňovať. Zatiaľ sa netúži cmúľať s nija-

kým protivným chalanom. A niečo viac? To už vôbec nie! Minule ju v triede Slavo zatlačil do kúta a lepil sa na ňu ako debil. Nemal to robiť. Nikola jej dala zopár lekcií sebaobranu, vedela, ako sa striasť takých dotieravcov. Aj vtedy jej zakričala: „Máš predsa kolená!“ Slavo to schytil kolenom rovno do rozkroku a viac sa o čosi podobné nepokúšal. Chalani sa rehotali ako blázni, lebo zopár minút skákal v podrepe a nariekal.

„Tak mu treba. Aspoň sa naučí, že si nemá dovoľovať. Správne baby si treba získať úplne inak,“ smiala sa Nikola. Alica síce netušila, čo má na mysli, ale Nikola povedala, že na to príde sama.

Z myšlienok ju vytrhol otcov hlas.

„Čo si tak ticho, myslíš na školu?“

„Presne si to vystihol,“ odpovedala rýchlo, zľakla sa, že by jej mohol z čela prečítať myšlienky.

„Máš dnes ťažký deň? Tak sme na tom rovnako. Prijal by som, keby mi niekto napísal ospravedlnenku a nemusel by som ísť do školy. Vlastne, čo to hovorím, nie do školy, ale do roboty.“

„Daj papier, napíšem ti,“ zasmiala sa.

Správy sa skončili, z rádia sa ozvala hudba. Otec zvýšil zvuk a pospevoval si. Odrazu jej pripadal úžasný. Všimol si, že ho pozoruje.